

Кузьменко І.П., здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук В. Г., доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ЩОДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Нині, на початку ХХІ століття транснаціональна злочинність вийшла на новий рівень розвитку, намагається диктувати свою політичну волю державі, загрожувати суверенітету та цілісності держави та в цілому зазіхати на безпеку особистості, суспільства, держави, що в концентрованій формі можна спостерігати й в сучасній Україні. Саме на території нашої держави можна спостерігати поєднання корупції та політики, злочинності та економіки, що створює загрозу національним інтересам держави та свідчить про глобальну модель транснаціональної злочинності, що може як здійснювати контрабанду викраденого автотранспорту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, забезпечувати «канали» переправлення наркотиків, зброї, так і змінювати кордони, окупувати за допомогою військової сили значні території тощо.

Проблемам транснаціональної злочинності, в тому числі, питанням міжнародного співробітництва у сфері протидії транснаціональній злочинності, були присвячені роботи таких вчених, як П.Д. Біленчук, В.М. Волженкіна, П.І. Гришаєв, Н.С. Карпов, О.І. Леженіна, В.В. Меркушин, Р.А. Мюллерсон, Г.П. Жаровська, М.Г. Вербенський, А.М. Бойко, Т.В. Мельничук, А.Д. Дорошенко, В.П. Сервецький, В.П. Панов та ін., які визначали такі поняття як організована міжнародна злочинність, транснаціональна злочинність, міжнародна злочинна діяльність, транскордонна злочинність, організована злочинність трансконтинентального характеру, міжнародна організована злочинність.

Визначаючи транснаціональну злочинність в Україні, слід зауважити, що у розумінні поняття транснаціональної злочинності слід виходити, перш за все, з того, що даний вид злочину є видом організованої злочинності, що передбачає функціонування організованих злочинних угруповань, що мають розгалужену мережу філіалів в інших державах, використовують міжнародні зв'язки для постійного здійснення глобальних незаконних операцій, пов'язаних з переміщенням потоків інформації, грошей, фізичних об'єктів, людей, інших матеріальних та нематеріальних речей через державні кордони з метою використання сприятливої ринкової кон'юнктури в одній чи декількох іноземних державах для отримання суттєвої економічної вигоди, а також для ефективного ухилення від соціального контролю за допомогою корупції, насильства та використання значних розбіжностей в системах кримінального правосуддя різних країн [1, с. 48]. Тобто транснаціональна злочинність визначена як група осіб, що, попри державні кордони, займається тривалою організованою злочинною діяльністю з метою отримання прибутку і впливу.

Проблема протидії транснаціональній злочинності – є однією з найбільш актуальних і, відповідно, досить важливих і складних для людства і держав світового співтовариства. Транснаціональна злочинність створює загрозу для існування самого міжнародного співтовариства, оскільки в структурі людського суспільства зараз мають місце організовані і цілеспрямовано діючі кримінальні об'єднання. Вони перешкоджають здійсненню не тільки правової, але і в цілому міждержавної соціально-економічної політики. Організовані міждержавні злочинні групи здійснюють найбільш небезпечні протиправні дії, в тому числі насильницькі, посягають на права і свободи громадян, підривають економіку і правопорядок в державах світу і органах державної влади в різних країнах, в діяльності ООН, її формувань, інших міжнародних організацій. Дана обставина сьогодні для світової спільноти в боротьбі з транснаціональною злочинністю має першочергове значення в інтересах забезпечення міжнаціональної безпеки і навіть пов'язана з проблемою виживання людства [2, с. 12; 3].

Головне в сучасній транснаціональній злочинності – це не кількісні її зміни, а якісні перетворення, вираженням яких служить поява нових видів злочинів, зростання масштабів злочинності, зухвалість і жорстокість дій злочинців, проникнення злочинності в усі структури суспільства і держави, рівень її організованості і міжнародного «співробітництва», тобто концентроване вираження того, що загрожує вільному і незалежному існуванню держави.

Цікаво відзначити, що відповідно до класифікації Організації Об'єднаних Націй усі транснаціональні злочини поділяються на 17 груп: відмивання грошей; тероризм; крадіжки творів мистецтва і предметів культури; крадіжка інтелектуальної власності; незаконна торгівля зброєю; викрадення літаків; морське піратство; захоплення наземного транспорту;

шахрайство зі страховкою; комп'ютерна злочинність; екологічна злочинність; торгівля людьми; торгівля людськими органами; незаконна торгівля наркотиками; помилкове банкрутство; проникнення в легальний бізнес; корупція і підкуп суспільних і партійних діячів, виборних осіб [4]. Наведена класифікація транснаціональної злочинності демонструє відповідним чином вплив злочинності на життя приватних осіб, на окремі галузі економіки і світове господарство в цілому.

До того ж, аналіз міжнародно-правових документів дозволяє виділити три групи транснаціональних злочинів:

по-перше, це наднаціональні злочини, які посягають на інтереси людства загалом (агресія, геноцид, екоцид, апартеїд);

по-друге, злочини, що посягають на інтереси двох або більше держав (більшість наркозлочинів, контрабанда, транснаціональна торгівля зброєю й інші);

по-третє, злочини, що вчинюються на території однієї країни громадянами іншої країни з використанням її можливостей. Наприклад, злочини (вбивства, бандитизм, шахрайства тощо) готуються на території України, а вчинюються в Грузії, або навпаки [5, с. 28].

Тобто транснаціональний вимір злочинної діяльності характеризується наступними чинниками: а) діяльність поширюється на територію двох чи більше держав; б) члени організованої злочинної групи є громадянами двох чи більше держав; в) злочини скоюються проти громадянина чи адміністративно-правової одиниці іншої держави; г) приготування, планування та координація злочинів відбуваються з території іншої держави [6, с. 12]. З урахуванням наведеного протидія розвитку та поширення транснаціональної злочинності потребує розробки та впровадження в дію ефективного механізму боротьби із даним явищем, визначення причин її виникнення, яке охоплює усі сфери суспільного життя, враховуючи наступні фактори: по-перше, це злочини, які вчинюються на території однієї країни громадянами іншої країни з використанням її можливостей; по-друге, діяльність поширюється на територію двох чи більше держав; по-третє, члени організованої групи є громадянами двох чи більше держав; по-четверте, приготування, планування та координація злочинів відбуваються з території іншої держави; по-п'яте, високий ступінь небезпеки злочину для більш, ніж однієї держави.

Таким чином, задля належного розвитку суспільства та держави в цілому, головним фактором виступає гарантування її безпеки та цілісності від протиправних посягань з боку злочинних організацій та угруповань. До того ж, важливе значення для міжнародного співробітництва у сфері протидії транснаціональній злочинності мають міжнародні договори, що укладаються на двосторонньому (між державами), регіональному, загальносвітовому рівнях. Крім того, необхідною є налагодження ефективності співпраці між державами, застосування заходів міжнародного співробітництва, серед форм

реалізації якого слід виокремити: міжнародну правову допомогу; екстрадицію особи; перейняття кримінального провадження; передання засуджених осіб; визнання та виконання вироків іноземних держав тощо.

1. Плужнік О. І. Поняття та особливості організованої транснаціональної злочинності. Південноукраїнський правничий часопис. 2016. № 2. С.47-49.
2. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Паніотів Є.К. Б 61 Транснаціональна злочинність: криміналістичний аналіз. Монографія / За ред. П.Д. Біленчука. Київ: КИЙ, 2011. 52 с.
3. Жаровська Г. П. Транснаціональна злочинність як реальна загроза національній безпеці України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2014. Вип. 27(3). С. 33-37.
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789
5. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження: наук.-прак. посіб. [Блажівський Є.М., Козьяков І.М., Толочко О.М. та ін.] ; за заг. ред. Л.О. Фролової. К.: Алерта, 2013. 348 с.
6. Ткаля О. В. Проблемні аспекти розуміння транснаціональної організованої злочинності / О. В. Ткаля, А.А. Шелудько // Порівняльне аналітичне право. 2019. № 1. С. 164-172.

Курганова Д.Р., здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук В. Г., доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ВЗАЄМОДІЯ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ТА ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ НАРКОТИЗМУ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ

Загальновідомо, що наркоманія є складною проблемою сучасного суспільства, що має соціальний, економічний, правовий, медичний та інші